

Наш вісник - це інформація з питань розвитку сільської місцевості та сільського господарства. Ми хочемо зробити наш Вісник цікавим та актуальним, тому завжди чекаємо Ваші статті, повідомлення та рекомендації. Передрук матеріалів за умови посилання вітається

Чим більше
знаєш, тим
більше можеш.
/Е. Абу/

ПОРАДУ ВІД

ДОРАДУ

Контакти:

Національна асоціація сільськогосподарських
дорадчих служб України
вул. Героїв Оборони, 10, офіс 10,
м. Київ, 03680, Україна
doradaukraine@gmail.com
www.dorada.org.ua
Редактор: Корінець Р.Я.
Відповідальний за випуск: Коваль К.В

Цей Вісник створено в рамках Проекту
«Зміцнення спроможності Національної
асоціації сільськогосподарських дорадчих служб
України у сфері розвитку сільськогосподарської
обслуговуючої кооперації», який фінансується
Проектом Агентства США з міжнародного
розвитку(USAID) «АгроІнвест». Здійснення
зазначеного проекту стало можливим завдяки
підтримці американського народу, наданій
через USAID. Зміст матеріалів Вісника
необов'язково відображає точку зору USAID,
Проекту «АгроІнвест» або уряду США.

USAID
U.S. AGENCY FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT**Проект АгроІнвест**

ЗА ЄВРОПЕЙСКУ СИСТЕМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ДОРАДНИЦТВА

Сільськогосподарська дорадча діяльність - сукупність дій та заходів, спрямованих на задоволення потреб особистих селянських та фермерських господарств, господарських товариств, інших сільськогосподарських підприємств усіх форм власності і господарювання, а також сільського населення у **підвищенні рівня знань та вдосконаленні практичних навичок прибуткового ведення господарства;**

(Із Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність»)

Для надання допомоги фермерам в цілях **відповідності стандартам сучасного, високоякісного сільського господарства** необхідно, щоб держави-члени ЄС продовжили використовувати всебічну систему консультування фермерів.

Система консультування фермерів повинна допомагати фермерам в отриманні більшої інформації про потоки матеріалів і процесах на фермах, що належать до екології, безпеки продуктів, здоров'ю та захист тварин без будь-якого впливу на їх зобов'язання виконання стандартів та їх відповідальність.

Держави-члени ЄС повинні мати систему консультування фермерів з земельних питань та з питань управління фермами, управління якою здійснюється одним або декількома призначеними органами або приватними організаціями.

Система консультування фермерів повинна **відповідати, принаймні, законним вимогам управління і хорошим сільськогосподарським і екологічним умовам.**

Фермери можуть брати участь у системі консультування фермерів на добровільній основі.

Держави-члени ЄС можуть визначити у відповідності з об'єктивними критеріями **пріоритетні категорії фермерів**, які мають доступ до системи консультування фермерів.

(Із Регламенту ЄС № 73/2009 Ради ЄС про заснування спільних правил для схем прямої підтримки фермерів в рамках Спільної сільськогосподарської політики і про заснування деяких схем підтримки для фермерів, що вносить зміни в Регламенті ЄС № 1290/2005, ЄС № 247/2006 , № ЄС 378/2007 та скасовує Регламент ЄС № 1782/2003.)

**Щоденно актуальна інформація з життя
АПК та села на нашій сторінці**

<https://www.facebook.com/adm.NAAASU>

Зміст

Програма науково-практичної конференції «Проблеми розвитку сільського підприємництва – інформаційне забезпечення та дерегуляція»	4
Резолюція науково-практичної конференції «Проблеми розвитку сільського підприємництва – інформаційне забезпечення та дерегуляція»	10
Сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи в цифрах	14
Дослідження проблем інформаційного забезпечення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	16
Методичні рекомендації щодо інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації	24
Методичні рекомендації щодо поліпшення державної політики у сфері інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації	27
Ціни на ринку живої худоби «Чародій»	29
Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України /National Association of Agricultural Advisory Services of Ukraine	30

Міністерство аграрної
політики та
продовольства України

Інститут аграрної економіки

Національна асоціація
сільськогосподарських
дорадчих служб України

за підтримки проекту USAID АгроІнвест

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Проект АгроІнвест

**Програма науково-практичної конференції «Проблеми
розвитку сільського підприємництва – інформаційне
забезпечення та дерегуляція
обговорення проекту Єдиної комплексної стратегії розвитку
сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки»**

**30 червня 2015 року
ННЦ «Інститут аграрної економіки»**

Київ – 2015

Пленарне засідання (10⁰⁰ – 17⁰⁰)

Доповіді, презентаційні доповіді координаторів груп-розробників проекту – до 15 хв.

Виступи: фіксовані до 10 хв., в обговоренні до 5 хв.

ПОРЯДОК РОБОТИ

9.30-10.00

Ресстрація учасників.

Відкриття конференції

Юрій Олексійович Лупенко, директор Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

10.00-10.15

Олег Миколайович Хоменко, директор Департаменту науково-освітнього забезпечення та розвитку підприємництва на селі Міністерства аграрної політики та продовольства України

Ерік Блайх, керівник Проекту USAID AgroInvest

Секція І. Розвиток сільськогосподарської кооперації, малого і середнього бізнесу на селі – інформаційне забезпечення та роль дорадчих служб (10¹⁵ – 13³⁰)

Модератор: *Роман Ярославович Корінець, президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України*

Інформаційне забезпечення кооперативів, малого і середнього бізнесу – роль сільськогосподарських дорадчих служб

10.15-10.30

Роман Ярославович Корінець, президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України

Кооперація та підприємництво в Єдиній комплексній стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки

10.30-10.45

Олег Георгійович Самусь, координатор Робочої групи з питань управління виробництвом і ринком в агропромисловому комплексі

Наука, освіта і дорадництво в Єдиній комплексній стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки

10.45-11.00

Ірина Тихомирова, координатор Робочої групи з питань розвитку аграрної політики у сфері науки, освіти та інновацій

Фіксовані виступи 11.00 - 13.00

Потреби фермерів та кооперативів в інформації, знаннях та навичках та як їх задовольнити

Іван Федорович Томич, президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України, президент Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України

Практичні аспекти інформаційної підтримки кооперативів, МСБ в діяльності Львівської аграрної дорадчої служби

Іван Ярославович Паньків, директор Львівської аграрної дорадчої служби

Практичні аспекти інформаційної підтримки кооперативів, МСБ в діяльності Дніпропетровської сільськогосподарської консультаційної служби

Максим Максимов, директор Дніпропетровської сільськогосподарської консультаційної служби

Перспективи розвитку МСБ, кооперації та дорадництва в Запорізькій області

Геннадій Валерійович Подшивалов, директор ГО ІКЦ «Агро-Таврія», м. Запоріжжя

Проблеми розвитку фермерства, кооперації та дорадництва у Луганській області

Руслан Валентинович Марков, виконавчий директор Луганської обласної громадської організації «Аграрна дорадча служба», директор Луганського відділення Укрдержфонду підтримки фермерських господарств

Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки про дорадництво

Тетяна Василівна Брівко, віце-президент НАСДСУ, голова правління Донецької обласної сільськогосподарської дорадчої служби

Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки про МСБ та кооперацію

Микола Петрович Гриценко, керівник напрямку Проекту USAID АгроІнвест

Сільська кооперація, МСБ в контексті регіонального розвитку

Юрій Іванович Третяк, заступник керівника Проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні», виконавчий директор Асоціації агенцій регіонального розвитку України

Місцеві потреби в знаннях та навичках для розвитку кооперації на прикладі Чернігівської області

Римма Михайлівна Олексенко, заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Чернігівської ОДА

Оптові ринки як інформаційні партнери для кооперативів та МСБ

Клавдія Максимівна Гордієнко, заступник директора ТзОВ "РСП "Шувар"

Інформаційна підтримка МСБ і кооперації в Німеччині

Марія Сергіївна Ярошко, експерт Проекту «Німецько-український агрополітичний діалог»

Роль НААН у розвитку фермерства, кооперації та дорадництва

Ануш Валеріївна Балян, віце-президент Національної академії аграрних наук України

Наукове забезпечення сільськогосподарської обслуговуючої кооперації

*Микола Йосипович Малік, завідувач відділу розвитку підприємництва і кооперації
ННЦ «Інститут аграрної економіки»*

Світовий досвід підтримки сільського підприємництва та кооперації

Микола Іванович Пугачов, заступник директора ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Освітнє забезпечення сільського підприємництва, кооперації, дорадництва

Тетяна Демянівна Іщенко, директор ДУ «Агроосвіта»

Концепція розвитку державної складової сільськогосподарського дорадництва в системі НААН

Михайло Федорович Кропивко, завідувач відділу проблем галузевого і територіального управління ННЦ ІАЕ, віце-президент НАСДСУ

Підготовка кадрів для кооперації: досвід НУБІПУ

Василь Павлович Горьовий, Завідувач кафедри менеджменту ім. проф. Й.С. Завадського Національного університету біоресурсів і природокористування України

Підготовка кадрів для дорадництва: досвід НУБІПУ

Тетяна Прокопівна Кальна-Дубінюк, завідувач кафедри аграрного консалтингу та сервісу Національного університету біоресурсів і природокористування України

Податки в контексті розвитку кооперації та малого і середнього бізнесу на селі

Валентина Іванівна Проніна, податковий консультант

Досвід «Добробуту громад» з розвитку МСБ та кооперації

Віктор Михайлович Терес, президент МБО «Добробут громад»

Інформаційно-консультаційна підтримка сільськогосподарського підприємництва в структурі агроіндустріальних парків

Ігор Юрійович Николин, директор Асоціації індустріальних парків України

Правова інформація для кооперації та МСБ

Олександр Анатолійович Поліводський, заступник голови Комітету підприємців АПК при Торгово-промисловій палаті України, партнер правничої фірми «Софія»

Молодь і кооперація

Ярослав Ярославович Рибак, аспірант ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Роль аграрних ЗМІ в інформаційній підтримці кооперації та підприємництва на селі

Володимир Володимирович Тарасюк, головний редактор науково-практичного журналу з дорадництва «АгроСвіт України»

13.00-13.30 **Наукова дискусія**

13.30-14.00 **Перерва на каву**

Секція II. Деретуляція підприємницької діяльності в агропромисловому комплексі – проблеми та напрями вирішення (14⁰⁰ – 17⁰⁰)

Модератор: Віталій Петрович Саблук, заступник директора Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Деретуляція підприємницької діяльності в агропромисловому комплексі

14.00-14.15 *Мар'ян Богданович Заблоцький, координатор робочої групи 2 з розробки Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки*

Фіксовані виступи 14.15 – 16.45

Значимість різних форм господарювання у розвитку аграрного сектора

Віктор Якович Месель-Веселяк, заступник директора Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Активізація підприємницької ініціативи як складова сільського розвитку

Микола Йосипович Малік, завідувач відділу розвитку підприємництва і кооперації ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Концептуальні підходи до деретуляції господарської діяльності в умовах децентралізації влади

Михайло Федорович Кропивко, завідувач відділу проблем галузевого і територіального управління ННЦ ІАЕ, віце-президент НАСДСУ

Деретуляція на ринку оренди земель сільськогосподарського призначення

Олена Миколаївна Бородіна, завідувач відділу економіки і політики аграрних перетворень ДУ «Інститут економіки та прогнозування» НАН України

Інституціонування особистих селянських господарств як суб'єктів аграрної економіки

Ігор Васильович Прокопа, головний науковий співробітник відділу економіки і політики аграрних перетворень ДУ «Інститут економіки та прогнозування» НАН України

Деретуляція в контексті стандартизації якості продукції і прийомів виробництва

Володимир Валентинович Вітвіцький, головний науковий співробітник відділу розвитку підприємництва і кооперації ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Складові деретуляції і їх відображення в проекті Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки: положення і пропозиції

Володимир Анатолійович Мамчур, старший науковий співробітник відділу розвитку підприємництва і кооперації ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Малий бізнес та диверсифікація підприємництва як головні бенефіціари деретуляції

Віталій Сергійович Півторак, старший науковий співробітник відділу розвитку підприємництва і кооперації ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Дерегуляція як фактор розвитку і трансформації сільських домогосподарств

Максим Михайлович Кропивко, докторант ННЦ «Інститут аграрної економіки», відділ розвитку підприємництва і кооперації

Стандарти харчової безпеки як елемент саморегулювання ринків

Інна Миколаївна Бежсенар, старший науковий співробітник відділу розвитку підприємництва і кооперації ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Вплив дерегуляції на розвиток малих форм господарювання в аграрному секторі економіки

Анна Збарська, кандидат економічних наук, кафедра організації агробізнесу НУБіП України

Програма розвитку підприємництва в аграрній сфері як необхідна складова економічної політики

Віктор Мефодійович Заяць, провідний науковий співробітник відділу розвитку підприємництва і кооперації ННЦ «Інститут аграрної економіки»

16.45-17.00

Обговорення та прийняття резолюції

ПРОЕКТ

Резолюція науково-практичної конференції «Проблеми розвитку сільського підприємництва – інформаційне забезпечення та дерегуляція»

Європейські установи виходять з того, що підприємницька ініціатива сільських жителів є основою стійкого сільського розвитку. Відповідна спрямованість ринкових інституцій базується на уявленні про загальну природну спроможність людини до підприємницької діяльності та розвитку її підприємницьких навичок. Такий світогляд формує систему інституцій та установ, сприятливих для створення, розширення і розвитку малих форм аграрного і неаграрного підприємництва на селі, їх взаємодії з підприємствами і об'єднаннями, які забезпечують функціонування харчових, туристичних та промислових ринків.

Інтеграція України у європейський економічний та культурний простір вимагає відродження традиції господарської самостійності та самозайнятості селян, їх взаємодії з ринковими контрагентами та іншими сторонами, зацікавленими у розвитку сільських населених пунктів і територій, здатних забезпечити природні ресурси їх розвитку.

У зв'язку з цим інституції та інфраструктура мають стати інструментами суспільної взаємодії підприємливих селян, розвитку їх підприємницьких прагнень і навичок, інформованості про потреби і можливості ринків, а також усунення регулятивних норм і системних викривлень інституційного механізму, що перешкоджають проявам самостійної економічної ініціативи. Це вимагає спрощення процедур реєстрації та реорганізації суб'єктів підприємництва, перегляду повноважень державних органів, оптимізації дозвільної системи, розвитку відносин власності, які забезпечили б вільний доступ малих підприємців до виробничих ресурсів, їх ефективне комбінування і використання, розвиток системи фінансування підприємницької діяльності самозайнятих селянських сімей, соціальну спрямованість усіх видів аграрного бізнесу.

Обговоривши актуальні проблеми розвитку сільського підприємництва та відповідні положення проекту «Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки» учасники відмічають провідну роль підтримки підприємницької ініціативи у політиці, спрямованій на забезпечення стійкого сільського розвитку. Інституційна підтримка підприємницької ініціативи селян, створення передумов ефективного соціального партнерства місцевих громад і

суб'єктів сільського підприємництва має здійснюватися через проведення економічної політики на основі:

I. Довгострокової державної програми розвитку підприємництва на селі, головними цілями якої мають бути визначені:

- стійкий соціально-економічний розвиток села на основі залучення селян до підприємницької діяльності у складі самостійних її суб'єктів та/або сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, соціальне партнерство підприємців та місцевих сільських громад;
- підвищення етичних стандартів і соціальної спрямованості підприємницької діяльності;
- конкурентоспроможність вітчизняних сільських підприємців на внутрішніх і зовнішніх аграрних, туристичних і промислових ринках.

Напрями реалізації зазначеної програми мають включати:

- визначення законодавчих критеріїв набуття статусу сільськогосподарських товаровиробників, уточнення їх класифікації на мікро- малі, середні та великі підприємства, відповідну диференціацію заходів державної підтримки. Зокрема, це стосується зменшення суми річного доходу при віднесенні до суб'єктів малого сільськогосподарського підприємництва; зміни критеріїв набуття сільгоспвиробниками державної допомоги;
- стимулювання інвестиційної діяльності малих аграрних і неаграрних підприємств на селі;
- забезпечення транспарентності правочинів щодо підприємств (їх часток) через формування і підтримку відкритих реєстрів, системи їх адекватної ринкової оцінки і оподаткування.

Положення проекту «Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки» мають відображати напрями реалізації програми розвитку аграрного підприємництва на засадах активізації самостійної підприємницької ініціативи селян, активної участі підприємців у житті сільських громад, соціального партнерства суб'єктів підприємницької ініціативи у реалізації відповідних програм місцевого самоврядування. Приведення вітчизняного законодавства у відповідність з нормами європейського співтовариства, забезпечення ефективної міжнародної інтеграції суб'єктів економіки має розглядатися як один з головних *засобів* такої політики.

II. Сприяння розвитку систем суспільної комунікації сільських підприємців, що має включати:

- створення сприятливого інституційного середовища для інтеграції суб'єктів малого і середнього підприємництва, сільських домогосподарств і суб'єктів їх кооперації у місцеві та міжнародні аграрні ринки;

- забезпечення інформування селян про можливості, переваги, процедури створення, розширення, реорганізації суб'єктів підприємництва, законодавчі і нормативні вимоги до їх діяльності, ринкові стандарти якості продукції та послуг на основі активізації діяльності системи дорадчих служб;
- спрямованість системи освіти на забезпечення самостійної підприємницької ініціативи селян, їх навичок щодо організації виробництва, маркетингових стратегій, комунікації з ринковим середовищем через створення систем саморегулювання і взаємодії на місцевих і міжнародних ринках;
- поліпшення інституційних умов створення і діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- забезпечення доступності ринкової мережі для селян через розвиток конкурентної системи оптових ринків;
- створення на базі дорадчих служб та оптових ринків сільськогосподарської продукції постійно діючої системи моніторингу інституційного середовища прийнятності заходів регулювання підприємницької діяльності на селі, для забезпечення зворотного зв'язку сторін, що приймають рішення на рівні діючих (потенційних) підприємців і регуляторних органів;
- просування системи дорадництва до сільських підприємців через формування державного її сектору з використанням можливостей Національної академії аграрних наук.

З цією метою проект «Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки» має бути доповнений заходами, які б були націлені на реалізацію відповідної регуляторної політики.

III. Ефективної регуляторної політики, що включає:

- спрощення процедур створення, реєстрації, реорганізації, поглинання, поділу підприємств, забезпечення їх прозорості через реєстри власності;
- усунення адміністративних, податкових та процедурних перешкод стосовно диверсифікації підприємницької діяльності на селі, включаючи виробництво та брендинг регіональних продуктів, розвиток сільського і зеленого туризму, створення сучасних інноваційних сімейних ферм тощо;
- інституційну підтримку розвитку підприємництва і забезпечення адекватних критеріїв суспільної відповідальності через диференціацію податкового режиму і соціальних зобов'язань для суб'єктів підприємницької діяльності різних розмірів та організаційно-правових форм;
- обмеження адміністративного втручання в самостійну господарську діяльність та перерозподілу ринків і власності через вплив інсайдерів у державних органах в тому числі шляхом розвитку механізмів саморегулювання ринків і інструментів їх суспільного контролю;

➤ створення інституційних передумов оптимізації структури власності підприємств, суспільну мотивацію інвестиційної діяльності їх власників, розвиток фінансового обслуговування суб'єктів малого підприємництва на селі;

➤ активізацію конкурентної політики в галузі на засадах інституційної рівноправності організаційно-правових форм підприємницької діяльності.

З цією метою дерегуляція має відображатися проектом «Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки» як перманентний, здійснюваний на основі положень Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», системний процес коригування та відміни регуляторних актів, що перешкоджають прозорій і легітимній підприємницькій ініціативі. Відповідно, проект стратегії має включати вимогу щодо узгодженості необхідних змін із Господарським, Цивільним, Земельним і Податковими кодексами, Законами України «Про дозвільну систему», «Про перелік дозвільних документів», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами, що впливають на умови ведення підприємництва на селі. Це забезпечить системність аналізу норм аграрного, земельного, господарського, фінансового та адміністративного права і процедур їх реалізації, структурованість пропонованих змін, а також усуне недоліки вибіркового скасування окремих норм, а також роль дерегуляції як дієвого інструменту розширення економічної свободи і відповідальності прийняття господарських рішень, чинника становлення прозорого конкурентного середовища, саморегулятивних механізмів сільського розвитку.

Сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи в цифрах

Інформація Міністерства аграрної політики та продовольства України (табл.1), на перший погляд, дає підстави для твердження про позитивну динаміку розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів

Динаміка розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів
(станом на 1 січня відповідного року)

Таблиця 1

Регіон		2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	АР Крим	40	45	54	63	66	76
2	Вінницька	71	76	83	87	84	86
3	Волинська	34	27	17	15	35	37
4	Дніпропетровська	2	23	28	32	34	31
5	Донецька	16	5	6	9	10	13
6	Житомирська	93	97	95	96	105	104
7	Закарпатська	7	12	13	13	13	13
8	Запорізька	17	14	12	12	16	22
9	Івано-Франківська	20	30	36	65	71	94
10	Київська	14	19	21	19	37	56
11	Кіровоградська	8	21	21	25	26	29
12	Луганська	1	16	16	18	21	22
13	Львівська	38	35	24	39	42	52
14	Миколаївська	4	8	9	9	13	16
15	Одеська	6	41	34	41	44	41
16	Полтавська	6	16	13	18	35	37
17	Рівненська	8	12	34	38	38	40
18	Сумська	18	40	41	39	38	41
19	Тернопільська	3	5	6	6	18	20
20	Харківська	3	14	14	12	15	16
21	Херсонська	13	36	25	28	32	41
22	Хмельницька	51	12	11	12	11	13
23	Черкаська	9	20	31	54	55	65
24	Чернівецька	6	11	11	14	14	27
25	Чернігівська	8	12	10	10	12	25
РАЗОМ		496	645	583	774	885	1017

Однак, стан де-юре і стан де-факто за даними Міністерства аграрної політики та продовольства України значно різняться (табл.2.).

Таблиця 2

Кількість сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів станом на 1 січня 2015 року

Напрямок діяльності СОК	Кількість СОК, одиниць		За видами діяльності, одиниць									
			переробні		заготівельно-збутові		постачальницькі		інші		Багатофункціональні	
	Зареєстр.	діючі	Зареєстр.	діючі	Зареєстр.	діючі	Зареєстр.	діючі	Зареєстр.	діючі	Зареєстр.	діючі
З обробітку землі та збирання врожаю	246	147	9	7	14	11	4	3	39	24	180	102
Молочарські	288	179	9	2	159	94	4	3	14	5	102	75
М'ясні	30	16	3	0	9	5	0	0	6	3	12	8
Флодо-овочеві	102	66	2	0	43	23	8	5	10	5	39	33
Зернові	47	34	7	5	12	5	1	1	3	1	24	22
Інші	309	171	11	8	27	17	6	2	108	76	157	68
ВСЬОГО:	1022	613	41	22	264	155	23	14	180	114	514	308

Найбільшу питому вагу у структурі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів мають багатофункціональні кооперативи. Але, роль СОКів на аграрному ринку є вкрай незначною. Станом на січень 2014 року кількість членів СОКів складала 29 998 осіб – лише 0,2% сільського населення України. Для порівняння, в Польщі цей показник сягає 50%.

За останніми даними кількість найманих працівників СОКів становила 2401 особу або в середньому два працівники на один кооператив, зазвичай, директор і бухгалтер.

У 2012 році середній СОК налічував 23 члени, тобто більшість СОКів існують за принципом "одне село -- один кооператив".

У 2012 році середній СОК надавав за рік послуг на суму приблизно 55 000 грн., у той час як його пайовий капітал та вартість основних фондів дорівнювали приблизно 100 000 грн.

На розвинених ринках сільськогосподарські кооперативи є домінуючою формою організацій виробників, і вони займають значну частку на сільськогосподарських ринках країн ЄС (40-50% в середньому та до 75% в окремих країнах і секторах), США (у 2013 р. виручка ста найбільших сільськогосподарських кооперативів сягнула 174 млрд. дол.) і Канаді (на кооперативи припадає 40% всіх грошових надходжень фермерів).

Дослідження проблем інформаційного забезпечення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів

Національною асоціацією сільськогосподарських дорадчих служб України у 2014-2015 роках в рамках Проекту «Зміцнення спроможності Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України у сфері розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації», який фінансується Проектом Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «АгроІнвест». Було проведено дослідження проблем інформаційного забезпечення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

У дослідженні взяли участь респонденти практично всіх вікових категорій в рівних частинах (табл.3). Після проведення анкетування, яке проводилось у багатьох регіонах країни було опрацьовано 500 анкет. Це дає змогу отримати об'єктивні дані та уявити рівень кооперативного розвитку по всій Україні.

Таблиця 3

Розподіл учасників опитування за віком

від 20 до 35	від 36 до 45	від 46 до 55	від 56 до 65
186	103	141	70

Значна частка серед опитаних належить представникам органів влади – 25%. Думка цієї категорії громадян є важливою, оскільки саме вони, приймаючи відповідні рішення, здійснюють значний вплив людей на розвиток кооперативного руху (рис. 1). Тому тут необхідно докладати значних зусиль в частині кооперативного просвітництва.

Інша важлива група респондентів – студенти, як правило, навчальних закладів аграрного профілю, як майбутніх «капітанів» аграрної галузі економіки, чия поведінка та дії можуть стати визначальними для розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

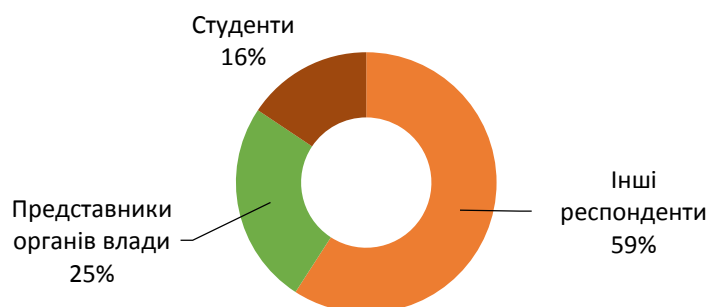

Рис 1. Частка представників органів влади та студентів серед опитаних

Учасниками опитування також були науковці, фермери, власники ОСГ, приватні підприємці, працівники робітничих професій.

При підготовці дослідження було поставлено завдання оцінити рівень поінформованості в частині сільськогосподарської обслуговуючої кооперації різних верств населення.

Основна частина респондентів вважають, що добре орієнтуються у кооперативній інформації – 44,2%. Це свідчить, що не залежно від роду зайнятості громадяни поінформовані про кооперативи та їх діяльність.

Частина опитаних – 6,7% - взагалі не знають що таке кооперація, а решті – 8,2% (що становить досить значний відсоток) складно оцінити свої знання (рис.2).

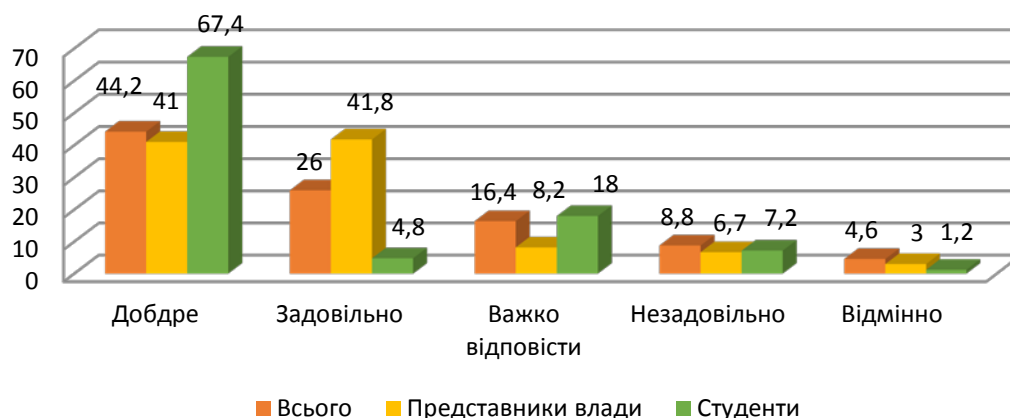

Рис 2. Оцініть рівень Вашої поінформованості стосовно СОК

Думка представників органів влади розділилася. 41%, а це менша їх половина переконані, що добре обізнані з кооперативною діяльністю. Інша частина – 41,8% оцінюють свої знання як «задовільні». На жаль, наші спостереження засвідчують, що знання більшості представників органів влади про сільськогосподарську обслуговуючу кооперації є на надзвичайно низькому рівні – вони, як правило дуже загальні та фрагментарні. Навіть більшість сільських голів, як показують наші опитування, під час проведення тренінгів для цієї категорії представників органів влади, не читали законодавства про кооперацію.

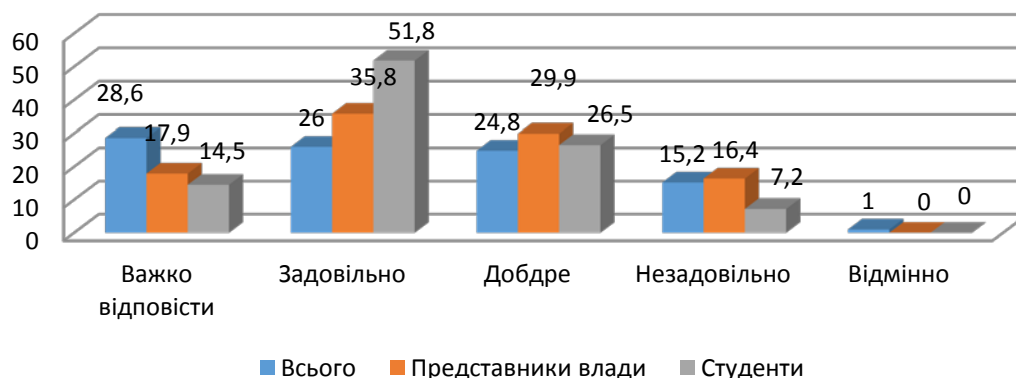

Рис 3. Оцініть рівень поінформованості Ваших односельчан стосовно СОК

При відповіді на наступне питання в якому респондентам потрібно було оцінити рівень кооперативних знань (рис. 3) у односельчан виявлено, що вони були схильні нижче оцінювати знання інших односельчан, ніж власні: оцінку «добре» поставили собі 44,2% відсотка опитуваних, а знання своїх односельчан такою ж оцінкою оцінили тільки 24,8% опитаних.

28,6% опитаних взагалі не змогли оцінити знання своїх односельчан про кооперацію, даючи відповідь «важко відповісти».

«Задовільно» означає, що маємо серед опитаних 26% тих хто переконані в недостатній поінформованості своїх односельчан.

24.8%, люди, що вважають своїх односельців «добре» обізнаними в частині кооперації.

Представники органів влади дають оцінюють знання свого електорату як «задовільно» - 35,8% та «добре» - 29,9%. Це свідчить про існування кореляцій між громадянами та представниками органів влади.

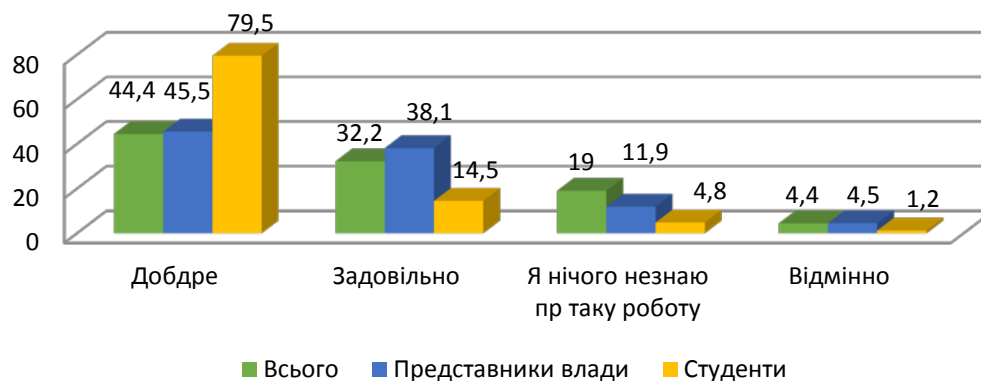

Рис 4. Як Ви оцінюєте роботу з надання інформації в Вашому населеному пункті про сільськогосподарську обслуговуючу кооперацію

На рисунку 4 зображено оцінку роботи з кооперативного просвітництва. Всі категорії опитаних визначають таку роботу як добру, в загальному – 44.4%. найактивніше притримуються цієї думки студенти – 79,5%.

Насторожує той факт що майже 20% опитаних нічого не чули про таку роботу. Тобто, можна припустити, що значна територія країни – це «чорні діри» кооперації: її взагалі так не існує як явища. І це визнають також представники органів влади – таких майже 12%. Потрібно більш детально досліджувати саме такі регіони та проводити активну просвітницьку діяльність серед них.

Представники органів влади, як і більшість опитаних, засвідчують той факт, що основними причинами гальмування розвитку кооперації на селі є відсутність державної підтримки та погане законодавство (рис. 5).

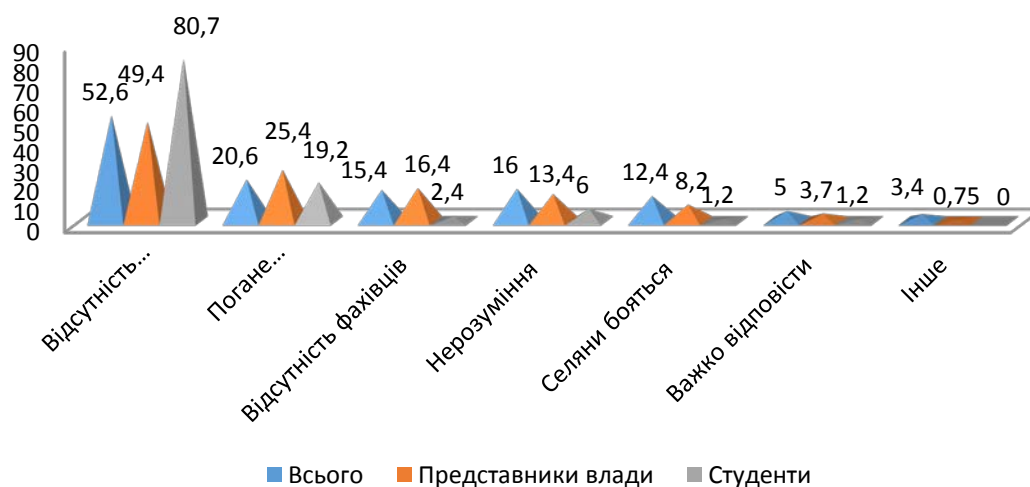

Рис 5. Що найбільше обмежує створення нових та розвиток вже існуючих кооперативів

Ми припускаємо, що й погане законодавство й відсутність державної підтримки є наслідком необізнаності чиновників: не можуть люди, які приймають державні рішення в частині кооперації, не володіючи відповідними знаннями, готувати й приймати правильні, ефективні рішення.

Чи не з цієї причини відсутні відповідні навчальні курси із сільськогосподарської кооперації у абсолютній більшості аграрних навчальних закладів країни. Як наслідок, фактична відсутність фахівців для реальної роботи з кооперативами і в кооперативах.

За відсутності достатньої кількості підготовлених належним чином фахівців, сьогодні фактично нікому розсіювати страхи сільського населення про кооперацію: опитування засвідчує, що майже третина селян боїться і не розуміє такого явища як кооперація. І кожен п'ятий представник органів влади підтверджує так ситуацію.

Дослідження демонструє, що в країні не існує системної просвітницької та навчально-консультаційної роботи серед сільського населення в частині сільськогосподарської обслуговуючої кооперації (рис. 6): цією роботою займаються всі потроху.

Як загал (23,6% респондентів) так і 22,4% представники органів влади засвідчують, що найактивніший просвітник серед сільського населення – це сільськогосподарські дорадчі служби. Причому, чиновники оцінюють свою роль у цій роботі більш високо, ніж загалом опитувані: всі респонденти на перше місце ставлять дорадчі служби, чиновники ж ставлять на перше місце себе. Існує протиріччя: як можуть чиновники бути активними просвітниками в кооперації, якщо вони не знають предмету кооперації.

Студенти – 78,3% визначають навчальні заклади як найактивнішого просвітника, але це пов'язане з їх родом занять і відсутності зв'язків з іншими організаціями.

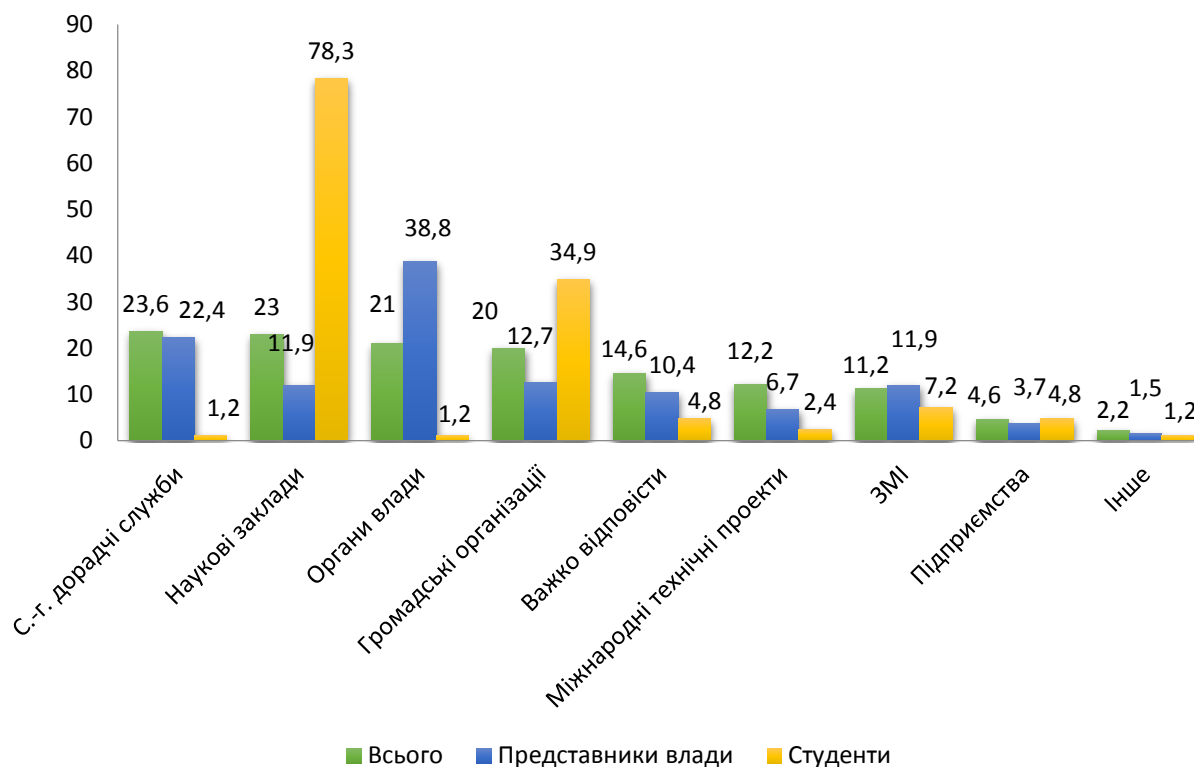

Рис 6. Хто найбільш активно, в наш час, займається просвітницькою роботою серед сільського населення, навчає основам СОК

Більшість респондентів добре оцінюють й роботу громадських організацій, однак чиновники доволі скептично відносяться до них.

Респонденти відзначають також певні пасивність проектів міжнародної технічної допомоги та ЗМІ у кооперативному просвітництві.

Більшість опитаних вважає (рис. 7), що першість у просвітницькій роботі серед сільського населення повинна належати органам влади і сільськогосподарським дорадчим службам.

Щодо дорадчих служб, то відповідь є очікуваною, виходячи із тих завдань, що визначені Законом України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність». Однак, фактично повні відсутність державної підтримки таких служб, не сприяє розгортанню ними кооперативного просвітництва серед населення. Єдиним джерелом ресурсів у такій роботі для дорадчих служб залишаються проекти міжнародної технічної допомоги. Останні працюють, як правило, через громадські організації, дорадчі служби, тому їхній внесок не так помітний для більшості опитуваних.

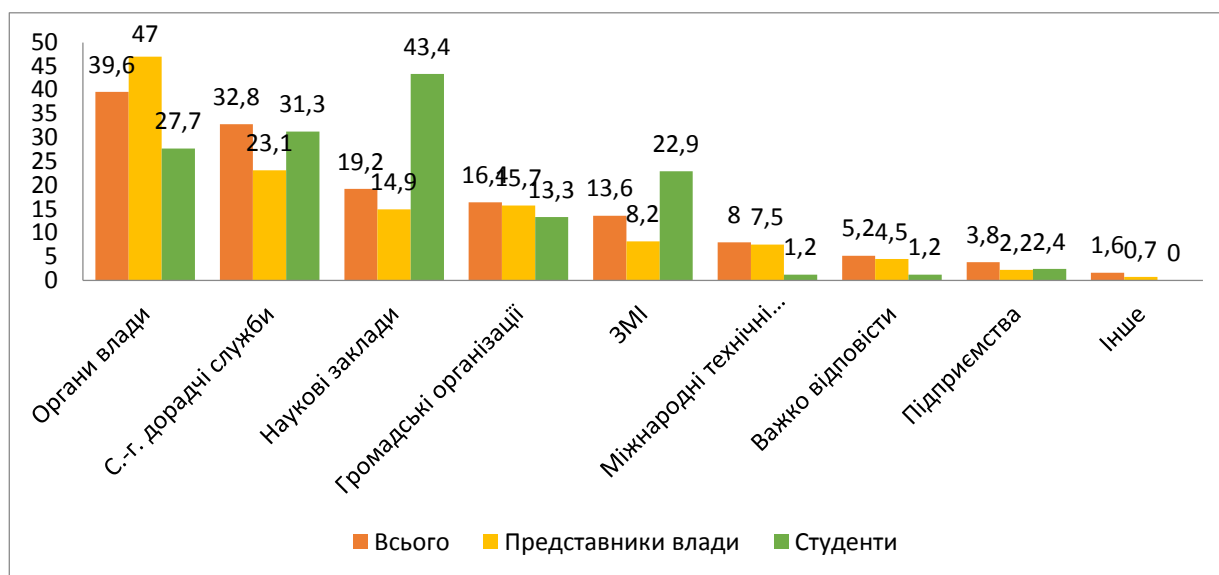

Рис 7. Хто, в першу чергу, повинен організовувати інформаційно-просвітницьку роботу серед сільського населення, навчати основам СОК

А от бажання представників органів влади стати «кооперативними вчителями», з одного боку, є похвальним, з іншого, може викликати деяке здивування - ця робота потребує чимало часу, який повинен використовуватися ними на виконання владних повноважень.

Студенти ж стануть дорадчі служби в такій роботі тільки на друге місце, віддаючи першість навчальним закладам.

У всіх випадках мало хто з опитаних вважає сільськогосподарські підприємства важливим джерелом кооперативної інформації. Це може бути також свідченням нерозуміння можливостей, що відкриває перед такими підприємствами кооперація.

ЗМІ більшістю респондентів не розглядають як важливе джерело кооперативної інформації й у майбутньому (рис.7). Можливо, причина в тому, що більшість опитаних віддає перевагу активним формам отримання інформації – семінари, тренінги. А ще Інтернет, як, можливо, найбільш швидкий спосіб її отримання. Цілковито зрозуміло, що такому методу отримання інформації віддають перевагу студенти.

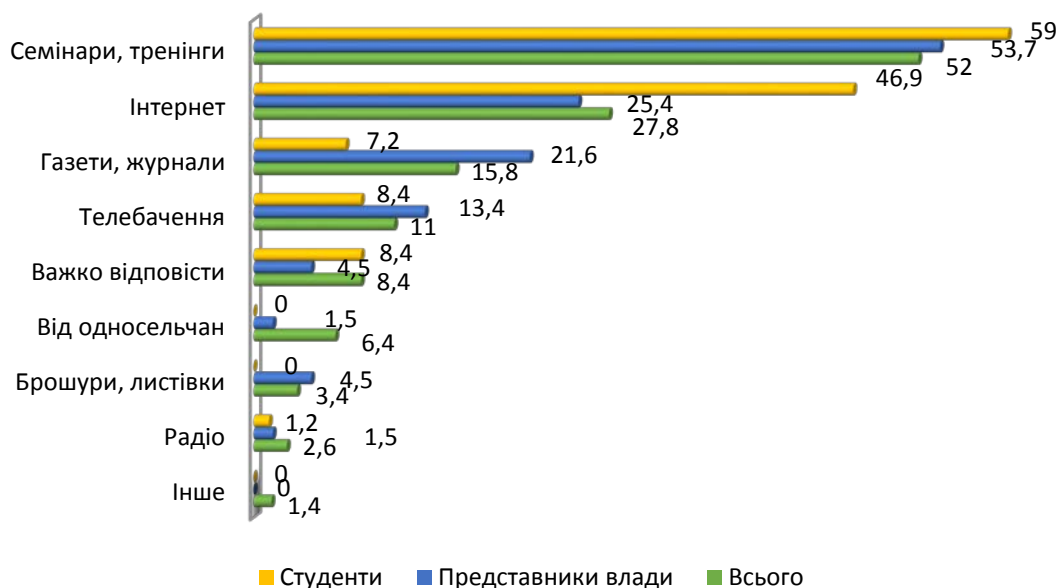

Рис 8. З яких джерел Ви отримуєте найбільше інформації про СОК

Друкована література та телебачення мають найбільший вплив на представників влади – 21,6% та 13,4% відповідно. Останні, на наш погляд, потребують навчання не тільки в кооперативній сфері, але і ознайомлення з сучасними інформаційними технологіями.

Важливо дослідити групу людей яким важко визначитися з джерелом інформації. Серед представників влади – 4,5%. Їхня позиція засвідчує низький рівень кооперативної поінформованості, неспроможність роботи з інформаційними джерелами і низьку здатність до пошуку необхідної інформації.

Дослідження засвідчує, що брошури, листівки, радіо не є джерелом інформації для більшості опитаних. Можна припустити, що або їх дуже мало або така форма донесення інформації втратила сенс. Тут потрібні додаткові дослідження, щоб виявити причину.

Незважаючи на обмеженість та обмеження кооперативного інформаційного простору, більшість респондентів вважають, що перспективи для розвитку кооперативів добрі, але теперішні умови цьому не сприяють (рис. 9). Такий варіант відповіді підтримують майже 75% студентів та 50% представників органів влади.

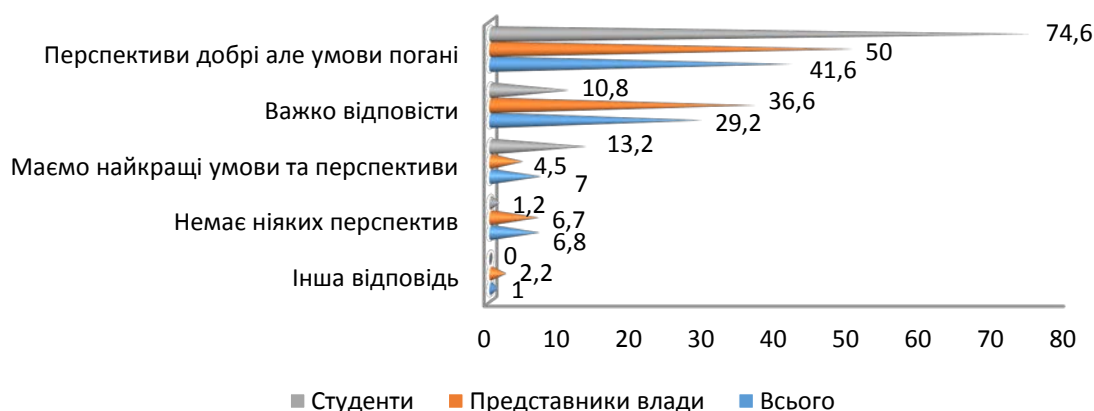

Рис 9. Як Ви оцінюєте перспективи розвитку СОК в Україні

Дуже насторожує той факт, що серед представників влади, яким найважче відповісти на поставлене запитання – 36,6%.

З часу проведення дослідження пройшло не так багато часу. Постає запитання, як теперішній уряд реалізовуватиме положення коаліційної угоди про «розвиток дрібних та сімейних фермерських господарств на засадах їх кооперації та об'єднання».

Розвиток кооперації потребує сильних інституцій. В тому числі недержавних інституцій, таких як Союз учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. На жаль, ні один із опитаних студентів не є членом СУСОКУ, хоча абсолютна більшість (77%) знає про її існування (рис. 9).

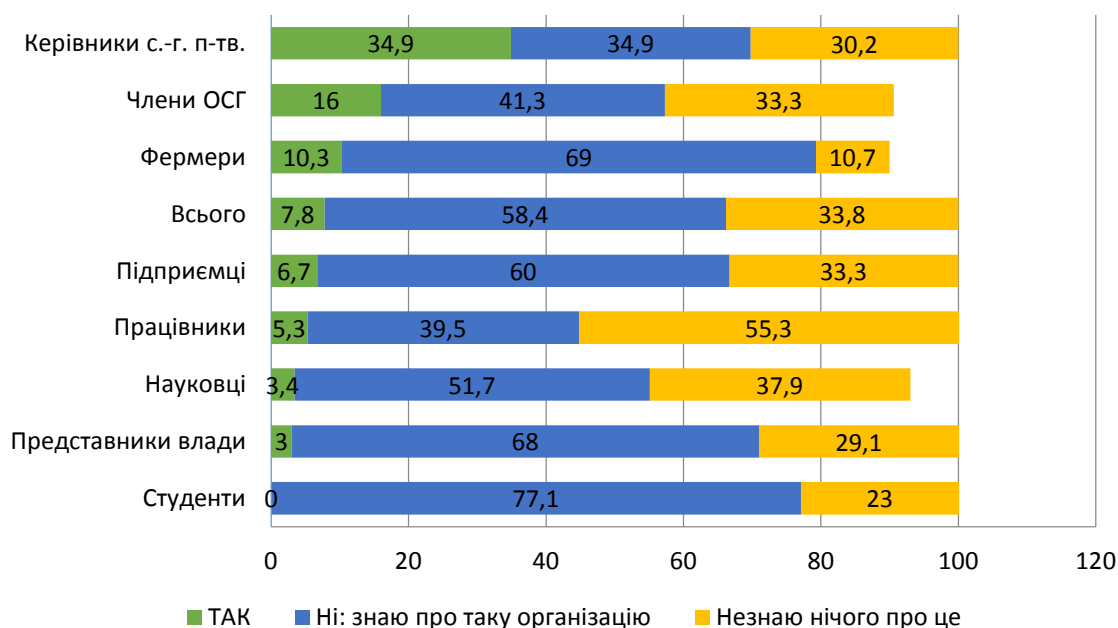

Рис 9. Чи є ви членом СУСОКУ?

Не є членами цієї громадської організації й більшість фермерів, членів ОСГ, що, можна припустити, пояснюється малою кількістю та економічною слабкістю самих кооперативів.

Відсутність належних знань - це не перепона на шляху впровадження будь-якої новації, якою стала сільськогосподарська обслуговуюча кооперація для сучасної України. І хоча ми знаходимося – на жаль, вже надто тривалий час – на першому етапі впровадження цієї новації, коли на це відважуються тільки новатори, є підстави говорити, що, при добрих умовах, з'являться і ранні послідовники. Скоріше, що вони вже є бодай в теорії, оскільки більшість респондентів – 81,6% підтримують розвиток кооперативного руху в Україні (рис. 7). Сюди відносяться і представники влади – 79,9%, і студенти – 85,5%.

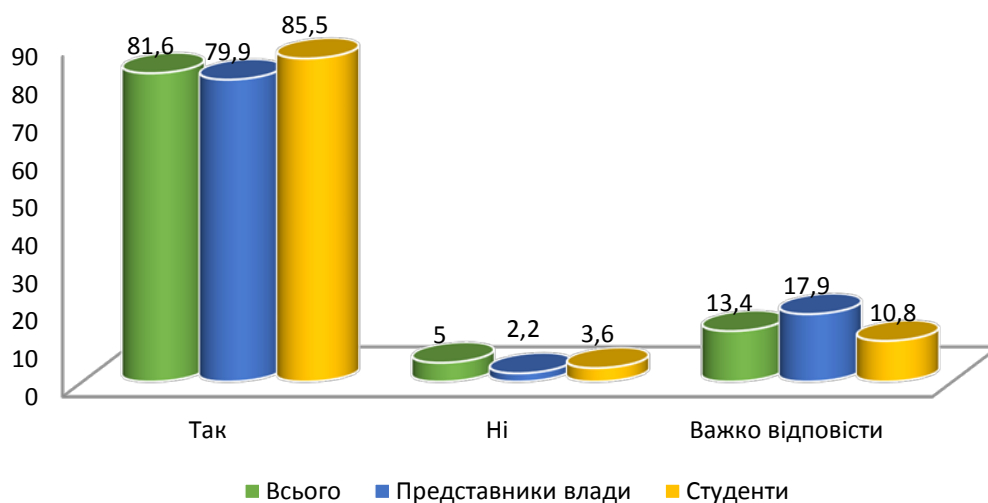

Рис 7. Чи підтримуєте Ви розвиток кооперативного руху в Україні

Це стосується і тієї категорії респондентів які не можуть визначитись з вибором – 13,4% всіх опитаних.

Відсоток категоричних противників кооперації в Україні невеликий. Однак, на наш погляд, він може - в умовах фактичної відсутності державної політики у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації - зрости за рахунок тих, що, розчаруються у цьому визнаному світом інструментові боротьби з бідністю та розвитку.

Проведене дослідження, накладене на аналіз кооперативних інститутів та інституцій, ситуації у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації дає підстави зробити деякі рекомендації щодо інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації як для органів влади, так і для громадського сектору.

Методичні рекомендації щодо інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації

Інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації має бути спрямоване як на розвиток середовища, сприятливого для розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, так і на забезпечення внутрішніх потреб кооперативів та їхніх членів в інформації, пов'язаній із їхньою діяльністю в рамках такого кооперативу. А також на оптимізацію взаємодії кооперативних організацій між собою, так і з зовнішнім середовищем.

Однак, на етапі становлення кооперативних організацій чи не найважливішим завданням стає формування інформаційних потоків, спрямованих на подолання упередженості громадян щодо кооперативів, сформованого під тиском минулого – псевдо-кооперацією як радянського періоду, так і періоду «перебудови» 90-х років минулого століття.

Створення сприятливого зовнішнього для кооперативів середовища пов'язане із наявністю належних інститутів, в першу чергу, формальних інститутів - «правила гри» в суспільстві, або висловлюючись по іншому, створені людиною обмежені рамки, які організовують взаємовідносини поміж людьми» та «створюють структуру спонукальних мотивів людської взаємодії – будь то в політиці, соціальній сфері чи економіці».¹ Мова йде, головним чином, про закони підзаконні акти, що є результатом та проявом державної політики. Такі закони та акти повинні передбачати заходи, спрямовані на формування належного інформаційного простору, сприятливого для розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Створення сприятливого зовнішнього для кооперативів визначається рівнем розуміння проблеми особами, що приймають державні рішення. Як засвідчує практика, усталене у світі розуміння ролі кооперації у сільському житті не є здобутком українського суспільства, зокрема, політичних та владних еліт, що є як правило представниками великого бізнесу, зокрема, сільськогосподарського. Очікувати від них прийняття рішень, спрямованих на розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, без зовнішнього тиску марно. Тому перед організаціями громадянського суспільства, сільськогосподарськими дорадчими службами стоять два важливі завдання:

- створення інформаційних потоків, спрямованих на представників органів влади задля досягнення ними розуміння основ кооперації;
- створення публічного тиску на представників органів влади задля прийняття ними рішень на користь сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

До такої роботи слід якомога ширше залучати заклади аграрної науки, освіти, систему підготовки кадрів для державної служби, а також проекти міжнародної технічної допомоги як джерело ресурсів – як фінансових, так й інформаційних.

Особливий акцент у такій роботі з представниками органів влади слід робити на здобутки світової кооперації, зокрема, в контексті процесу європейської інтеграції України, на європейську практику державної підтримки кооперації

Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» передбачає, що сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи надають своїм членам послуги, зокрема науково-консультаційного обслуговування. Як засвідчує практика, такі кооперативи поки що не мають як фінансового, так й інтелектуального ресурсу для науково-консультаційного обслуговування своїх членів. Тому для забезпечення внутрішніх потреб в інформації, кооперативам слід шукати зовнішні ресурси.

¹ Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики. / Пер с англ. Нестеренко А.Н. / Д. Норт. – М.: Фонд экономической книги «НАЧАЛА». – 1997. – 180 с

Наприклад, Закон України «Про кооперацію» передбачає, що «держава сприяє підготовці висококваліфікованих кадрів для системи кооперації, розвитку мережі кооперативної освіти, проведенню наукових досліджень з питань кооперації». Кооперативні організації, громадські організації, що зацікавлені в розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, мають спонукати органи державної влади виконувати таку норму Закону. Для цього необхідно підготувати своє бачення, а також план імплементації цієї норми.

Окрім того, Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» встановлює, що «у державних цільових програмах, спрямованих на розвиток сільського господарства та сільської місцевості, передбачається фінансування дорадчої діяльності в розмірі не менше 5 відсотків коштів, передбачених для цих програм». Громадськості слід добиватися закріплення такої норми у програмах, спрямованих на розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації та, головне, добиватися її виконання.

Створення державною та забезпечення діяльності наукового та навчально-координаційного і методичного національного центру кооперації на селі також є одним із важливих напрямків діяльності «кооперативної» громадськості.

Кооперативним організаціям, зокрема, кооперативних об'єднанням також слід подбати про науково-консультаційне обслуговування своїх членів вже у недалекому майбутньому. Співпраця кооперативних об'єднань та національного центру кооперації на селі може дати добрий синергетичний ефект в частині інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, зокрема, забезпечення внутрішніх потреб кооперативів в інформації.

Успіх кооперативних організацій часто залежить від їхнього уміння взаємодіяти з як між собою, так і з зовнішнім середовищем. Для цього кооперативні організації повинні вміти формувати відповідні власні інформаційні сигнали, інформаційні потоки, а також вміти здійснювати моніторинг та сприймати відповідні сигнали та потоки ззовні. Однак цього буде замало, якщо на зовнішню інформацію не буде адекватної реакції. Для окремих кооперативів чи невеликих кооперативних об'єднань така діяльність може бути складною і затратною, тому, на цьому етапі, це має стати важливим напрямком роботи Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, а також, у майбутньому, об'єднань кооперативів. Відсутність такої діяльності означає втрату кооперативного потенціалу, що позначається на динаміці розвитку кооперативів.

Процес залучення у кооперацію нових членів на сьогодні є доволі складним в силу як об'єктивних (насамперед, несприятливе законодавство), так і суб'єктивних причин. Втрата кооперативних звичаїв, традицій (тобто, неформальних інститутів кооперації), набуті страхи та упередження потребують щонайменше групової, а часто індивідуальної роботи з потенційними членами кооперативів. Такий вид інформаційної діяльності є доволі затратним, однак саме цього очікують більшість громадян. Інші методи, хоча вони й менш затратні, можуть не мати ніякого ефекту, незважаючи на затрачені ресурси.

Інформаційні потоки мають бути диференційовані як за рівнем знань отримувачів інформації, так і за їхнім місцем і роллю у кооперативному процесі. Тобто, при проведенні просвітницьких заходів слід групувати населення за рівнем знань, наприклад, шляхом попередньої оцінки. Очевидно, також, що програми просвітницьких та навчальних заходів, наприклад, для голів районних рад та більшості сільського населення мають різнитися, оскільки різною є їхня роль у кооперативному процесі.

Особливу увагу слід звернути на роботу з молоддю. У зарубіжжі можна зустріти кооперативний буквар для малечі з дитячих садочків. Молодіжні кооперативні клуби у школах, молодіжні кооперативні організації можуть зробити важливий внесок у розвиток кооперації на селі.

Молодь, що більш активно використовує сучасні засоби комунікації, може стати джерелом інформації для своїх більш консервативних батьків, таким чином спонукаючи їх до участі у кооперативному русі.

Видаються привабливими формами залучення молоді до кооперації конкурси, змагання, вікторини на кооперативну тематику серед школярів та студентів.

В Україні реально відсутні спеціалізовані видання про кооперацію на селі. За відсутності ресурсів для такої діяльності, кооперативним організаціям слід більш ефективно використовувати соціальні мережі, зокрема, молодіжні соціальні мережі.

«Кооперативна» громадськість, дорадчі служби мали б більш активно передавати набуті практичні знання та досвід навчальним та науковим закладам. Це дозволить пізнати працівниками таких закладів реальні проблеми кооперації, підвищити ефективність навчальних та наукових програм.

Такий ж підхід слід запровадити й щодо співпраці «кооперативної» громадськості, дорадчих служб з органами влади. При цьому, не варто обмежуватися співпрацею тільки із галузевим Міністерством аграрної політики та продовольства України, оскільки кооперація є тим інститутом, що має важливе значення для сільського розвитку загалом, а не тільки для сільського господарства.

Слід пам'ятати, що інформація має властивість губитися з часом. Тому видається доцільним створення відкритої інформаційно-консультаційної лінії з питань кооперації. Такий проект могли б успішно реалізувати українські організації за підтримки міжнародних донорських організацій.

«Кооперативній» громадськості, дорадчим службам варто більш широко застосовувати публічні методи поширення інформації, публічного висвітлення як проблем, так і здобутків кооперації. Прес-тури для журналістів, прес-конференції, конференції, круглі столи дозволять втягнути ширше коло осіб у кооперативний процес, інколи, знайти неочікуваних прихильників кооперації.

Інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації потребує комплексного підходу, а також об'єднання зусиль держави, недержавних та міжнародних організацій. Тільки так можна досягти прискорення процесу дифузії кооперації в реальне життя.

Методичні рекомендації щодо поліпшення державної політики у сфері інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації

Держава повинна обрати чіткий курс на створення кооперативного суспільства тобто створення якісних сільських та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, виховання кооперативного мислення в підростаючого покоління та закріпити цей курс у відповідних законодавчих актах та програмних документах, зокрема, у новій програмі розвитку кооперації на селі.

Невід'ємною частиною такої програми мають бути заходи, спрямовані на формування ефективної державної політики та інституцій інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Програма повинна передбачати об'єднання українського та світового, насамперед, європейського інформаційного кооперативного простору, зокрема:

- сприяння взаємному розумінню політик у сфері сільськогосподарської кооперації;
- обмін знаннями та найкращими практиками щодо політики розвитку кооперації на селі;
- обмін навчальними програмами;
- поширення знань шляхом проведення спільних навчальних та інформаційних заходів;
- спільне проведення досліджень проблем кооперації на селі;
- підтримку членства українських кооперативних організацій, що презентують кооперацію на селі, у європейських та міжнародних.

Важливим елементом програми має стати створення системи навчання основам кооперації представників органів влади на різних рівнях, зокрема, шляхом:

- розробка та запровадження відповідного курсу з кооперації у системі підготовки та перепідготовки державних службовців у системі Національної академії державного управління при Президентові України;
- розробка та запровадження відповідного курсу з кооперації у системі підготовки та перепідготовки державних службовців у системі аграрної освіти.

Така програма має передбачати участь місцевих органів влади та місцевих громад у процесі розвитку кооперації на селі, наявність відповідних місцевих програм (заходів) із необхідним ресурсним забезпеченням.

Все це дозволить представникам органів влади формувати належну політику у сфері розвитку кооперації на селі та забезпечити її ефективну реалізацію

Для формування інфраструктури інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації програма має передбачати:

- створення та забезпечення діяльності наукового та навчально-координаційного і методичного національного центру кооперації на селі;
- механізми співпраці національного центру кооперації на селі з системою сільськогосподарського дорадництва;
- гарантоване ресурсне забезпечення національного центру кооперації на селі;
- залучення кооперативних об'єднань до системи інформаційного забезпечення кооперації на селі;
- залучення недержавних організацій до системи інформаційного забезпечення кооперації на селі;

- використання потенціалу державних ЗМІ до системи інформаційного забезпечення кооперації на селі;
- популяризацію успішних історій.

Підготовка кадрів для сільських та сільськогосподарських кооперативів має бути одним із важливих завдань системи державної освіти на різних рівнях, зокрема, через:

- розробки запровадження адаптованих навчальних курсів кооперації у сільських дошкільних та шкільних навчальних закладах;
- розробки запровадження адаптованих навчальних курсів сільськогосподарської кооперації у державних аграрних навчальних закладах I-IV рівня акредитації, створення спеціалізованих кафедр та факультетів;
- створення спеціалізованого інституту сільськогосподарської кооперації;
- сприяння становленню та розвитку системи неперервної неформальної освіти.

Створення системи наукових досліджень у сфері кооперації на селі у склад Національної академії аграрних наук та забезпечення його тісної співпраці із національним центром кооперації на селі дасть можливість забезпечити науково обґрунтовані підходи до формування та реалізації державної політики у цій сфері.

Для прийняття адекватних рішень необхідно створити систему накопичення, узагальнення статистичної інформації про обсяги діяльності та спеціалізацію обслуговуючих кооперативів, їх товарообіг та фінансові результати господарської діяльності тощо.

І, чи не найголовніше, державна політика має бути спрямована на впровадження європейського досвіду підтримки сімейних ферм, які є основним учасником сільськогосподарської кооперації.

За обмеженості бюджетної спроможності уряд має звернутися до міжнародних донорських організацій про допомогу у сфері формування кооперативних інститутів та інституцій, зокрема, для інформаційного забезпечення процесів розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Ціни на ринку живої худоби «Чародій»

30.06.15

№ п/п	Назва тварин	Вага	Ціна за 1 кілограм живої ваги
1	Свині годовані на добавках	100-130 кг	28.00-32.00
2	Свині годовані без добавок	140- 180 кг 140- 220 кг	30-34грн. 27 -31 грн.
3	Свині годовані без добавок	100-130 кг	25-28 грн.
4	Молодняк свиней		50-60 грн. за 1кг.ж.в
5	ВРХ молодняк	50-130 кг	28-35 грн.
6	ВРХ бички	Від 140 і вище	23-28 грн.
7	ВРХ телиці	Від 140 і вище	22-27 грн.
8	Корови на забій		16-21 грн.

Адреса:

**Ринок живої худоби «Чародій»
м. Жашків, Черкаської обл.
тел. 04747-6-21-23; 050-163-67-39**

Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України

Повна назва - Всеукраїнська громадська організація «Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України».

Має статус неприбуткової організації.

Скорочена назва – НАСДСУ.

Назва англійською мовою NGO "National Association of Agricultural Advisory Services of Ukraine".

Створена 11 березня 2003 року.

Свідоцтво про реєстрацію об'єднання громадян в Міністерстві юстиції України від 10 жовтня 2003 року №1971.

Президент НАСДСУ - Корінець Роман Ярославович.

Першим президентом НАСДСУ був Шмідт Роман Михайлович.

До жовтня 2011 року обов'язки президента НАСДСУ виконував Гриценко Микола Петрович.

Метою діяльності Асоціації є сприяння покращенню добробуту сільського населення та розвитку сільської місцевості через підвищення рівня знань і вдосконалення практичних навичок сільського населення та сільськогосподарських товаровиробників, задоволення та захист соціальних, економічних, фахових та інших спільних інтересів членів Асоціації.

Основними завданнями Асоціації є:

- о Сприяння провадженню освітньої діяльності для сільського населення та сільськогосподарських товаровиробників, членів Асоціації та інших осіб із питань менеджменту, маркетингу, права, екології, застосування сучасних технологій та з інших питань, що пов'язані із сільськогосподарською дорадчою діяльністю.

- о Сприяння поширенню та впровадженню сучасних досягнень науки, техніки і технологій, демонстраційні покази форм і методів роботи сільського населення і сільськогосподарських товаровиробників.

- о Координація діяльності суб'єктів сільськогосподарської дорадчої діяльності, членів Асоціації, методичного забезпечення та розробка і впровадження правил їх поведінки.

- о Сприяння професійній підготовці дорадників та експертів дорадників шляхом організації навчання за програмами базової підготовки та підвищення їх кваліфікації за напрямками, зазначеними у кваліфікаційному свідоцтві.

- о Представництво та захист законних прав та інтересів членів Асоціації у центральних та місцевих органах державної влади у встановленому законодавством порядку.

- о Внесення у встановленому порядку пропозицій щодо розробки та вдосконалення нормативно-правових актів, що регулюють дорадчу діяльність в Україні та сприяють створенню системи правового й професійного захисту членів Асоціації.

- о Сприяння розвитку зовнішніх зв'язків членів Асоціації з міжнародними організаціями та партнерами, які займаються дорадництвом.

- о Сприяння прибутковій діяльності сільськогосподарських підприємств та підвищенню рівня життя сільського населення через активне навчання, запровадження сучасних досягнень науки, техніки і технологій, інформаційне забезпечення.

- о Сприяння популяризації дорадництва та поширення інформації про освітні програми та проекти; створення умов для доступу членів Асоціації до мережі інформаційного забезпечення та бази даних.

НАСДСУ представлена своїми членами – сільськогосподарськими дорадниками, а також сільськогосподарськими дорадчими службами (понад 70), діяльність яких регулюється Законом України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність», в усіх регіонах України.

Офіс НАСДСУ знаходиться у м. Києві.

Віце-президент НАСДСУ - Андрієнко Світлана Михайлівна, Кропивко Михайло Федорович, Брівко Тетяна Василівна, Паньків Іван Ярославович.

Електронна пошта – doradaukraine@gmail.com.

Сайт www.dorada.org.ua.

НАСДСУ має великий досвід реалізації дослідницьких, лобістських, інформаційних, навчальних проектів, законопроектної роботи, розробки державних програм, а також досвід співпраці з зарубіжними та міжнародними організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги різних країн.

НАСДСУ проведено декілька сотень навчальних семінарів, в тому числі міжнародних, круглих столів, міжнародних науково-практичних конференцій.

НАСДСУ започаткувала видання перших в Україні навчальних посібників «Основи сільськогосподарського дорадництва в Україні» та «Посібник для сільськогосподарських дорадників», матеріалів і документів Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України в 3-х томах, програм, буклетів, брошур, довідників тощо.

НАСДСУ здійснює інформаційне забезпечення та промоції дорадчих служб через веб-сайт Асоціації, газету-вкладку «Вісник Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб «ДОРАДА» у форматі друкованого видання «Вісник «Фермер України», національне радіо, телебачення, інші засоби масової інформації.

НАСДСУ ініціювала прийняття Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» та проектами нормативно-правових актів на його виконання, в тому числі Державної цільової програми сільськогосподарської дорадчої діяльності на період до 2009 року, інших правових актів, спрямованих на розвиток сільського господарства та сільської місцевості.

Асоціація та її члени – дорадчі служби, дорадники – співпрацювали та співпрацюють на партнерських засадах з міжнародними програмами і проектами Світового банку, ФАО, Європейської Комісії, урядів Сполучених Штатів Америки, Канади, Великобританії, Німеччини, Данії, Нідерландів, Швеції, Польщі, а також з дорадчими службами Болгарії, Естонії, Латвії, Литви, Молдови, Румунії, Угорщини, Японії, Беларусі, Китаю, Російської Федерації.

Дорадчі служби на замовлення органів влади надають соціально спрямовані дорадчі послуги.

National Association of Agricultural Advisory Services of Ukraine

General Information

Full title is NGO "National Association of Agricultural Advisory Services of Ukraine."

Short title is (NAAASU).

The association was found on March 11, 2003 as a non-profit private organization.

Certificate of registration of association №1971 was issued by Ministry of Justice of Ukraine on October 10, 2003.

President of association is Korinets Roman.

The first president of NAAASU was Roman Schmidt.

Mykola Grytsenko was acting president of NAAASU until October, 2011.

Purpose

The purpose of the Association is to promote the improvement welfare of rural population and rural development by increasing the knowledge and practical skills of rural population and agricultural producers and protect the social, economic, professional and other common interests of its members.

Principal duties:

Primary targets of the Association are:

The association conducts educational activities for rural population, agricultural producers, members of the Association and others in the fields of management, marketing, law, ecology, modern technology etc.

The association promotes and implements modern achievements of science, engineering, technology, new forms and methods of work for rural population and agricultural producers.

The association coordinates the activities of rural population, agricultural producers, members of the Association and others.

The association contributes training of experts by organizing training programs.

The association represents and protects the legitimate rights and interests of their members in authorities.

The association makes the offers concerning the creating and improving of regulatory acts, regulates agricultural advisory services in Ukraine.

The association promotes cooperation of the members with international organizations and partners involved in advisory services.

The association supports the lucrative activity of agricultural enterprises and improves welfare of the rural population.

The association popularizes itself and extends information about educational programs, projects. Moreover organization creates conditions for access to the members of the association to databases.

Structure

NAAASU is represented by their members - agricultural advisors and agricultural extension services, whose activities are governed by the Law of Ukraine "Agricultural Advisory Services", in all regions of Ukraine.

Head office of NAAASU is located in Kiev (10, Heroiv Oborony st., of. 10

Vice president of association is - Andriienko Svetlana, Kropyvko Mykhailo, Brivko Tetiana, Ivan Pankiv.

E-mail: doradaukraine@gmail.com.

www.dorada.org.ua

Experience

NAAASU has a huge experience of research, lobbying, information, educational projects, legislative drafting, development of state programs, as well as experience in working with foreign and international organizations, international technical assistance projects in different countries.

NAAASU has already held hundreds of seminars, roundtable discussion and scientific conferences, including international.

NAAASU has founded several textbooks, such as: "Fundamentals of agricultural Advisory in Ukraine" and "Handbook for agricultural advisers". Moreover association composed papers and documents of the National Association of Agricultural Advisory Services of Ukraine in 3 volumes, programs, booklets, brochures, manuals, etc.

NAAASU provides information through website of the association, newspaper "Journal of National Association of Agricultural Advisory Services", "Journal "Farmer of Ukraine", national radio, TV etc.

NAAASU initiated the adoption of the Law of Ukraine "Agricultural Advisory Services".

The association and its members cooperate in partnership with international programs, projects of World Bank, FAO, European Commission, the governments of the United States, Canada, UK, Germany, Denmark, the Netherlands, Sweden, Poland, and with advisory services in Bulgaria, Estonia, Latvia, Lithuania, Moldova, Romania, Hungary, Japan, Belarus, China and Russian Federation.